

Borštnikov prstan 2006: Peter Ternovšek

Obrazložitev

Mladenič, ki je v času svojega šolanja na učiteljski vsak dan zaneseno zrl v gledališko stavbo na Slovenski ulici v šestdesetih letih, je bil Peter Ternovšek. Zaradi talenta, ki ga je izražal v dijaških predstavah, je šestnajstleten leta 1963 dobil v gledališču vlogo Poprčka v istoimenski igri in tako prestopil velika vrata občudovanega gledališkega poslopja. Peter pa je gledališke ustvarjalce že vse dobro poznal. A jim ni mogel povedati, da so to njegovi stari znanci, da je bil z njimi kot gledalec večer za večerom, da ve, kdaj je kdo pozabil klobuk na odru, zamenjal »ljubi« z »dragi«, odšel na levo namesto nazaj. To je bilo torej njegovo prvo srečanje s poklicnim gledališčem.

Nekaj let je poučeval v Sladkem Vrhu, režiral s šolsko mladino in s svojim krožkom dosegal najodličnejše rezultate v Sloveniji. Je pa dobival vse glavne vloge v igrah, ki jih je tam režiral njegov učiteljski kolega Tone Partljič in se proslavil z vlogo polkovnika Izquereda v Roblessovem Monserratu. Prav ta vloga je spodbudila Branka Gombača, da je leta 1970 povabil mladega ljubitelja v Dramo SNG Maribor. A že z Borštnikovim srečanjem 1971 je s prvim velikim uspehom okronano mladostno Petrovo obdobje. Komaj leto dni po angažmaju prejme Borštnikovo diplomu za vlogo Tončka v Linhartovem Matičku. In tako stopi na skoraj štiridesetletno igralsko poklicno popotovanje in v skrivnosti igralskega poklica in nastajanja vlog, kamor so ga »vodili« režiserji od Branka Gombača, Dina Radojevića, Mileta Koruna, Francija Križaja, Voje Soldatovića, Jožeta Babiča, Dušana Jovanovića vse do režiserjev najmlajše generacije, kot so Tomaž Pandur, Matjaž Latin, Samo M. Strelec, Sebastijan Horvat, Mateja Kolečnik in drugi ...

Preigral je dobršen del slovenskega repertoarja v Cankarjevih dramah, v Šeligovi Lepi Vidi in Svatbi, Čufarjevih Ščurkih, Jančarjevem Disidentu Arnožu in Velikem briljantnem valčku, v Grumovem Grumovem Dogodku v mestu Gogi, Kreftovih Kranjskih komedijantih, Cankarjevem Pohujšanju; igral je v krstnih uprizoritvah slovenskih avtorjev, kot so Flisar, Lukan, Ravnjak, Boris A. Novak, Möderndorfer, Fritz, Kmecl... Zlasti je bil nepogrešljiv v vseh Partljičevih igrah. Režiserji so mu kajpak namenili velike vloge tudi iz temeljne zakladnice evropske in svetovne dramske literature. Tako kot ostaja nepozaben v Shafferjevem Equusu, za katerega je leta 1978 znova prejel Borštnikovo diplomu in nagrado, ostaja v spominu kot Viktor v Vitracovih Otrocih na oblasti, Orlando v Kakor vam drago, Molčalin v Gorje pametnemu, Jurij v Svatbi, Profesor v Učni uri, Južek Skok – Hamlet v Predstavi Hamleta v Spodnjem Grabonošu, Don Juan v drami Don Juan prihaja iz vojne, Maks v Vojakih zgodovine, Wagner v Goethejevem Faustu, Umrli naddavkar v Dogodku v mestu Gogi, Charley v Millerjevi Smrti trgovskega potnika, Doktor Baugh v Williamsovi Mački na vroči pločevinasti strehi in tako dalje.

Pravzaprav je nepozaben v vsakem odrskem liku, ki ga je odigral in z njim dograjeval podobo mariborskega gledališča. In čeprav igralčeve vrednosti ne odkrijemo z naštevanjem vlog in smo jih veliko že našeli, naj še omenimo vlogo Hortenzija v Ukročeni trmoglavki v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju, Sigmunda Freuda v Mestnem gledališču ljubljanskem tja do Pavleka v ptujskem Mestnem gledališču in s tem opozorimo na njegova gostovanja v drugih ansamblih. In prav »ptujski« Pavlek je subtilna, topla človeška podoba, monološka izpoved človeka z roba, ki pripoveduje o svojih majhnih »zločinih«, je en sam spev Petrove notranjosti, njegovih oči, gest, besed, premolkov, pogledov, vzgibov v telesu... Senzibilnost igralca Petra Ternovška in dramske osebe Pavleka se

izražata v globoki ponotranjenosti z likom, saj je on Peter, tako zelo tudi on, Pavlek, najbolj v izvirnih igralskih zarisih in ujetostih v svojo usodo. Kot eden in edini na razgaljenem odru.

V gledališču je odigral več kot 140 vlog, nastopil v več kot 100 radijskih igrah, TV dramah in filmih kot Let mrtve ptice Živojina Pavlovića, v Klopčičevih filmih Vdovstvo Karoline Žašler in Moj ata, socialistični kulak ter v TV filmih Andreja Stojana in Toneta Partljiča Mama umrla stop in Težave s Kalmanovim truplom in mnogih drugih. Za svoje delo je bil velikokrat nagrajen, prejel je že omenjeni Borštnikovi nagradi za vlogi Tončka 1971 in Alana Stranga v Equusu 1978 in nagrado občinstva BS za vlogo Petra v Partljičevi igri O ne, ščuke pa ne. Prejel je še nagrado Prešernovega sklada, Združenja dramskih umetnikov Slovenije, Glazerjevo nagrado za življenjsko delo, nagrado 5. festivala monodrame na Ptuj in po izboru Mariborčanov je bil – »naj-kulturnik« leta 2004. Predvsem pa ga je z dolgimi aplavzi nagrajevalo njegovo zvesto občinstvo.

Sklenimo to utemeljitev s Petrovo izpovedjo, kako se rodi gledališka predstava: »Rodi se v krčih, krikih, stokanju, stiskah, ima svoje očete in matere in mnogo babic. Ko pa postane ta naš otrok star, nadležen, dolgočasen, prazen, ko ga nihče več noče občudovati, pustimo, da razpade. Nekaj gre v fundus, nekaj v arhiv, nekaj ga ostane v dušah igralcev, nekaj v igralčevih spominih... Toda preden popolnoma izpuhti, se sliši od daleč krike novega rojstva«. Peter je vstopil na to galejo gledališča z vero, z ljubeznijo in upanjem - in ni je zapustil zato je s svojim igralskim žarom v svojem več desetletnem snovanju zaznamoval mariborsko in celotno slovensko gledališče, pa tudi film, televizijo in radijske valove.

Tone Partljič

Vir: Bilten BS, Maribor, 25. 10. 2006